

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan:**TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARI HAKKINDA TEBLİĞLERDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ SIRA NO: 13**

MADDE 1 – 28/10/2011 tarihli ve 28098 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 10) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 216)’in ekinde yer alan “TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar” Standardının;

(a) 2 nci paragrafının (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı paragrafın (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki şekilde (e) bendi eklenmiştir.

“(c) Yatırımcı işletmenin yatırım yaptığı işletmeyi kontrol edip etmediğinin ve dolayısıyla yatırım yaptığı işletmeyikonsolide edip etmeyeceğinin belirlenmesinde kontrol ilkesinin nasıl uygulanacağını düzenlemektedir,

(d) Konsolide finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanacak muhasebeleştirme hükümlerini düzenlemektedir ve

(e) Yatırım işletmesini tanımlamakta ve yatırım işletmesinin belirli bağlı ortaklıklarının konsolide edilmesine ilişkin istisna getirmektedir.”

(b) 4 üncü paragrafının (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki şekilde (c) bendi eklenmiştir.

“(c) Bir yatırım işletmesinin, bu TFRS’nin 31 inci paragrafı uyarınca tüm bağlı ortaklıklarını gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtarak ölçmesi zorunlu olduğunda, konsolide finansal tablo sunması gerekli değildir.”

(c) 26 ncı paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan başlıklar ve 27-33 üncü paragraflar eklenmiştir.

“Bir işletmenin yatırım işletmesi olup olmadığının belirlenmesi

27 Ana ortaklık, yatırım işletmesi olup olmadığını belirler. Yatırım işletmesi;

(a) Yatırım yönetimi hizmeti sunmak amacıyla bir veya birden fazla yatırımcıdan fon elde eden,

(b) Yatırımcısına veya yatırımcılarına, iş amacının fonları yalnızca sermaye kazancı veya yatırım geliri ya da her ikisini birden elde etmek üzere yatırım yapmak olduğunu taahhüt eden ve

(c) Yatırımlarının tamamının (veya tamamına yakınının) performansını gerçeğe uygun değer esasları üzerinden ölçen ve değerleyen işletmedir.

B85A-B85M paragrafları ilgili uygulama rehberine yer vermektedir.

28 İşletme, 27 nci paragraftaki tanımı karşılayıp karşılamadığını değerlendirirken, yatırım işletmelerine ait aşağıda yer alan belirgin özelliklere sahip olup olmadığını dikkate alır:

(a) Birden fazla yatırıma sahiptir (bakınız: B85O-B85P paragrafları),

(b) Birden fazla yatırımcıya sahiptir (bakınız: B85Q-B85S paragrafları),

(c) İlişkili tarafı olmayan yatırımcılara sahiptir (bakınız: B85T-B85U paragrafları) ve

(d) Özkaynak veya benzeri paylar şeklinde ortaklık paylarına sahiptir (bakınız: B85V-B85W paragrafları). Yukarıda yer alan belirgin özelliklerden herhangi birinin bulunmaması, işletmenin yatırım işletmesi olarak sınıflandırılmasını engellemez. Bu belirgin özelliklerin tümüne sahip olmayan yatırım işletmesi, TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar Standardının 9A paragrafı uyarınca gerekli ilave açıklamaları sunar.

29 Durum ve koşulların, 27 nci paragraftaki yatırım işletmesi tanımını oluşturan üç unsurdan bir veya daha fazlasında veya 28 inci paragrafta belirtilen yatırım işletmelerine ait belirgin özelliklerde değişiklik olduğunu göstermesi durumunda, ana ortaklık yatırım işletmesi olup olmadığını yeniden değerlendirir.

30 Gerek yatırım işletmesi kapsamından çıkan gerekse yatırım işletmesi kapsamına giren ana ortaklık, durumundaki değişimi, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren ileriye yönelik olarak dikkate alır (bakınız: B100-B101 paragrafları).

Yatırım işletmeleri: konsolidasyona ilişkin istisna

31 32 nci paragrafta belirtilen durum dışında, yatırım işletmesi bağlı ortaklıklarını konsolide etmez veya başka bir işletmenin kontrolünü elde ettiğinde TFRS 3'ü uygulamaz. Bunun yerine, yatırım işletmesi bağlı ortaklıktaki yatırımını TFRS 9'a göre gerçeğe uygun değer farkını kâr veya zarara yansıtarak ölçer.1

32 31 inci paragrafta yer alan hükme bağlı kalımsızın, yatırım işletmesinin yatırım faaliyetleriyle ilişkili hizmet sağlayan bir bağlı ortaklığa sahip olması durumunda (bakınız: B85C–B85E paragrafları), işletme söz konusu bağlı ortaklığı bu TFRS'nin 19-26 ncı paragraflarına göre konsolide eder ve bu tür bağlı ortaklık edinimlerine TFRS 3 hükümlerini uygular.

33 Ana ortaklık, yatırım işletmesi olan bağlı ortaklıkları vasıtasıyla kontrol ettiği işletmeler dahil olmak üzere kontrol ettiği tüm işletmeleri kendisi yatırım işletmesi değilse konsolide eder.

(d) Aynı Standardın “Tanımlar” başlıklı A Ekine “Grup” teriminden sonra gelmek üzere aşağıda yer alan “Yatırım işletmesi” terimi eklenmiştir.

“

Yatırım işletmesi	Yatırım işletmesi; (a) Yatırım yönetimi hizmeti sunmak amacıyla bir veya birden fazla yatırımcıdan fon elde eden, (b) Yatırımcısına veya yatırımcılarına, iş amacının fonları yalnızca sermaye kazancı veya yatırım geliri ya da her ikisini birden elde etmek üzere yatırım yapmak olduğunu taahhüt eden ve (c) Yatırımlarının tamamının (veya tamamına yakınının) performansını gerçeğe uygun değer esasları üzerinden ölçen ve değerleyen işletmedir.
--------------------------	---

”

(e) B85 paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan başlıklar ve B85A-B85W paragrafları eklenmiştir.

“Bir işletmenin yatırım işletmesi olup olmadığının belirlenmesi

B85A İşletme, yatırım işletmesi olup olmadığını değerlendirirken amacı ve oluşumu da dahil olmak üzere tüm durum ve koşulları dikkate alır. 27 nci paragrafta yer verilen yatırım işletmesi tanımının üç unsuruna sahip olan işletme yatırım işletmesidir. B85B–B85M paragrafları söz konusu tanımın unsurlarını daha detaylı bir şekilde açıklamaktadır.

İş amacı

B85B Yatırım işletmesi tanımı uyarınca, işletme amacının yalnızca sermaye kazancı veya yatırım geliri (temettü, faiz veya kira geliri gibi) ya da her ikisini birden elde etmek üzere yatırım yapmak olması gerekir. İşletmenin yatırım amacının ne olduğunu gösteren arz duyuruları, işletme tarafından dağıtılan yayımlar ve diğer kurumsal belgeler veya ortaklık belgeleri gibi belgeler, genel olarak yatırım işletmesinin iş amacına ilişkin kanıt sağlayacaktır. Ayrıca, işletmenin kendisini diğer taraflara (potansiyel yatırımcılara veya potansiyel olarak yatırım yapılacak işletmelere) sunma şekli daha fazla kanıt sağlayabilir. Bir işletmenin işini sermaye kazancı elde etmek amacıyla orta vadeli yatırım yapmak olarak sunması buna örnek teşkil eder. Diğer taraftan, kendisini yatırım yaptığı işletmeler ile birlikte ürün geliştirme, üretme veya pazarlama amacı olan bir yatırımcı olarak sunan işletme, bu durumda yatırımlarının yanısıra geliştirme, üretim ve pazarlama faaliyetlerinden de getiri elde edeceğinden yatırım işletmesinin tanımıyla uyumlu olmayan bir amaca sahip olacaktır (bakınız: B85I paragrafı).

B85C Yatırım işletmesi, kendi faaliyetleri içerisinde önemli yer tutmasına rağmen, doğrudan veya bir bağlı ortaklığı vasıtasıyla yatırımcılarının yanı sıra üçüncü taraflara da yatırımla ilgili hizmetleri sağlayabilir (örneğin; yatırım danışmanlığı hizmetleri, yatırım yönetimi, yatırım destek hizmetleri ve idari hizmetler).

B85D Yatırım yapılan işletmelerden elde edilen yatırım getirisini (sermaye kazancı veya yatırım geliri) en üst seviyeye çıkarmak amacıyla gerçekleştirilmesi ve ayrı bir önemli işletme faaliyetini veya işletmeye ayrı bir önemli gelir kaynağını oluşturmaması durumunda, yatırım işletmesi doğrudan veya bağlı ortaklığı vasıtasıyla yatırımla ilgili aşağıdaki faaliyetlerde de bulunabilir;

(a) Yatırım yapılan işletmeye yönetim hizmetleri ile stratejik danışmanlık sağlamak ve

(b) Yatırım yapılan işletmeye kredi, sermaye taahhüdü veya teminat gibi finansal destek sağlamak.

B85E Yatırım işletmesi, kendisine veya diğer taraflara B85C-B85D paragraflarında belirtilen yatırımlarla ilgili hizmetler veya faaliyetler sunan bir bağlı ortaklığa sahip olması durumunda, bu bağlı ortaklığı 32 nci paragraf uyarınca konsolide eder.

Çıkış stratejileri

B85F Yatırım planları da işletmenin iş amacına ilişkin kanıt sağlar. Yatırımlarını belirsiz süre için elde tutmayı planlamayı bunları sınırlı bir süre için elde tutması yatırım işletmesini diğer işletmelerden ayıran bir özelliğidir. Özkaynak yatırımları ile finansal olmayan varlık yatırımların elde tutma süresinin belirsiz olma ihtimali olduğundan, yatırım işletmesinin bu yatırımların tamamından (veya tamamına yakınından) ortaya çıkan sermaye kazancını nasıl realize etmeyi planladığını belgeleyen bir çıkış stratejisi bulunur. Yatırım işletmesinin ayrıca sürekli borçlanma araçları gibi elde tutma süresinin belirsiz olma ihtimali olan borçlanma araçlarına ilişkin çıkış stratejisi de bulunur. İşletmenin her bir yatırım için özel bir çıkış stratejisini belgelemesi gerekli olmamakla birlikte farklı yatırım türleri veya portföyleri itibarıyla yatırımlardan çıkmak için gerçekçi bir zaman dilimini de içeren farklı muhtemel stratejiler belirlemesi gerekir. Bu değerlendirme açısından yalnızca yükümlülüklerin yerine getirilmediği sözleşmenin ihlali gibi durumlarda devreye girecek çıkış mekanizmaları çıkış stratejileri olarak dikkate alınmaz.

B85G Çıkış stratejileri yatırımın türüne göre değişebilir. Halka arz, özel arz, bir işin ticari satışı, yatırım yapılan işletmelerdeki ortaklık paylarının (yatırımcılara) dağıtımı ve varlıkların satışı (yatırım yapılan işletmenin tasfiyesini müteakip varlıklarının satışı dahil olmak üzere) girişim sermayesi menkul kıymetlerine (yatırım sermaye fonlarına) yapılan yatırımlara ilişkin çıkış stratejisi örnekleri arasındadır. Yatırımın özel bir arz yoluyla veya halka açık bir piyasada satışı ise özkaynağa dayalı araçlara yapılan yatırımlardan halka açık bir piyasada işlem görenlere ilişkin çıkış stratejisi örnekleri arasında yer alır. Gayrimenkulün uzmanlaşmış aracilar veya açık bir piyasa vasıtasıyla satışı, gayrimenkul yatırımlarına ilişkin bir çıkış stratejisi örneğidir.

B85H Bir yatırım işletmesinin yasal, düzenleyici, vergisel veya benzer ticari nedenlerle bağlantılı olduğu diğer bir yatırım işletmesinde yatırımlarını bulunabilir. Bu durumda, yatırım yapılan işletme konumundaki yatırım işletmesinin yatırımlarına ilişkin olarak uygun çıkış stratejileri bulunması koşuluyla, yatırımcı konumundaki yatırım işletmesinin bu tür yatırımlarına ilişkin çıkış stratejisinin bulunması gerekli değildir.

Yatırımlardan elde edilen kazançlar

B85I İşletmenin veya işletmenin dahil olduğu grubun (başka bir ifadeyle, yatırım işletmesinin nihai ana ortaklığı tarafından kontrol edilen grubun) başka bir üyesinin, bu işletmenin yatırımlarından yatırım yapılan işletmeyle ilişkili olmayan diğer tarafların ulaşamayacağı başka faydalar elde etmesi veya elde etme amacına sahip olması durumunda, söz konusu işletme yalnızca sermaye kazancı veya yatırım geliri ya da her ikisini birden elde etmek üzere yatırım yapmamaktadır. Bu tür faydalar arasında aşağıdakiler yer alır:

(a) Yatırım yapılan işletmenin iş süreçlerinin, varlıklarının veya teknolojisinin elde edilmesi, kullanılması, takas edilmesi veya bunlardan faydalanılması. Bu durum işletmenin veya diğer bir grup üyesinin herhangi bir yatırım yapılan işletmenin varlığını, teknolojisini, ürün veya hizmetlerinin elde edilmesi bakımından çok fazla veya özel haklara sahip olmasını içerir. Örneğin varlığın geliştirilmesinin başarılı kabul edilmesi durumunda, bu varlığın yatırım yapılan işletmeden satın alınması opsiyonunun elde tutulması,

(b) Ürünlerin veya hizmetlerin sunulması, geliştirilmesi, üretilmesi veya pazarlanması amacıyla işletme veya diğer bir grup üyesi ile yatırım yapılan işletme arasındaki müşterek anlaşmalar (TFRS 11'de tanımlandığı şekliyle) veya diğer anlaşmalar,

(c) Yatırım yapılan işletme tarafından işletmenin veya diğer bir grup üyesinin borçlanma anlaşmalarına teminat göstermek amacıyla sağlanan finansal teminatlar veya varlıklar (ancak yatırım işletmesi yatırım yapılan işletmedeki yatırımlarını borçlanmaları için teminat olarak gösterebilir),

(d) İşletmenin yatırım yaptığı işletmedeki bir ortaklık payını söz konusu işletmeden veya diğer bir grup üyesinden satın alma hakkı veren ilişkili tarafının elinde bulunan opsiyon,

(e) B85J paragrafında belirtilen durum hariç olmak üzere, işletme veya diğer bir grup üyesi ile yatırım yapılan işletme arasındaki;

(i) İşletmenin, diğer grup üyelerinin veya yatırım yapılan işletmenin ilişkili tarafı olmayan işletmeler için mümkün olmayan işlemler,

(ii) Gerçeğe uygun değerinden gerçekleşmeyen işlemler veya

(iii) İşletmenin veya yatırım yapılan işletmenin iş faaliyetlerinin, diğer grup işletmelerinin iş faaliyetleri de dahil olmak üzere, önemli bir bölümünü yansıtan işlemler.

B85J Yatırım yapılan işletmelerden elde edilen sermaye kazancını ve yatırım gelirini artıran sinerjiden yararlanmak amacıyla, yatırım işletmesi aynı sektörde, pazarda veya coğrafi bölgede birden fazla işletmeye yatırım yapma stratejisine sahip olabilir. B85I(e) paragrafına bağlı olmaksızın, yatırım yapılan bu işletmelerin sırf birbirleri ile ticaret yapıyor olmaları işletmenin yatırım işletmesi olarak sınıflandırılmasını engellemez.

Gerçeğe uygun değer ölçümü

B85K Yatırım işletmesinin yatırımlarının tamamının (veya tamamına yakınının) performansını gerçeğe uygun değer esası üzerinden ölçmesi ve değerlemesi, gerçeğe uygun değer kullanımı bağlı ortaklıkların konsolide edildiği ya da iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki paylar için özkaynak yönteminin kullanıldığı duruma göre ihtiyaca daha uygun bilgi sağladığından, yatırım işletmesi tanımının önemli bir unsurudur. Yatırım işletmesi söz konusu tanımın bu unsurunu karşıladığını göstermek için;

(a) TFRS'lerin, gerçeğe uygun değer kullanımını zorunlu tuttuğu veya kullanımına izin verdiği her durumda, finansal tablolarında yatırımlarının tamamını (veya tamamına yakını) gerçeğe uygun değer üzerinden ölçer ve yatırımcılara gerçeğe uygun değere ilişkin bilgiyi sağlar.

(b) Yatırım kararlarının alınmasında ve işletmenin yatırımlarının tamamının (veya tamamına yakınının) performansının değerlendirilmesinde öncelikli ölçüm olarak gerçeğe uygun değeri kullanan kilit yönetici personeline (TMS 24'te tanımlandığı üzere) gerçeğe uygun değere ilişkin bilgiyi işletme içinde raporlar.

B85L B85K(a) paragrafında belirtilen hükmü yerine getirmek üzere yatırım işletmesi;

(a) Yatırım amaçlı gayrimenkullerini TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Standardında yer verilen gerçeğe uygun değer yöntemini kullanarak muhasebeleştirmeyi seçecek,

(b) İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımları için TMS 28'deki özkaynak yönteminin uygulanmasına ilişkin muafiyeti seçecek ve

(c) TFRS 9'da yer verilen hükümleri kullanarak finansal varlıklarını gerçeğe uygun değer üzerinden ölçecektir.

B85M Yatırım işletmesi, genel müdürlük binası ve ilgili donanımı gibi yatırım niteliğinde olmayan bazı varlıklar ile finansal borçlara da sahip olabilir. 27(c) paragrafındaki yatırım işletmesi tanımının gerçeğe uygun değer ölçümü unsuru, yatırım işletmesinin yatırımları için geçerlidir. Buna göre, yatırım işletmesinin borçlarını ve yatırım amaçlı olmayan varlıklarını gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçmesi gerekli değildir.

Yatırım işletmesinin belirgin özellikleri

B85N İşletme, yatırım işletmesi tanımını karşılayıp karşılamadığını belirlerken, bir yatırım işletmesinin belirgin özelliklerini (bakınız: 28 inci paragraf) taşıyıp taşımadığını dikkate alır. Söz konusu belirgin özelliklerden birinin veya daha fazlasının bulunmaması, işletmenin yatırım işletmesi olarak sınıflandırılmasını engellemekle birlikte işletmenin yatırım işletmesi olup olmadığının belirlenmesinde ilave değerlendirme yapılmasının gerekli olduğunu gösterir.

Birden fazla yatırım

B85O Yatırım işletmesi, riskini dağıtmak ve getirilerini en üst seviyeye çıkarmak için genellikle birden çok yatırımı birden elinde tutar. İşletme, yatırım portföyünü doğrudan veya birden çok yatırımı elinde tutan diğer bir yatırım işletmesinde tek bir yatırım şeklinde dolaylı olarak elinde tutabilir.

B85P İşletmenin tek bir yatırımı elinde tuttuğu zamanlar olabilir. Ancak işletmenin tek bir yatırımının bulunması, yatırım işletmesi tanımını karşılamasını engellemez. Örneğin, yatırım işletmesinin;

(a) Kuruluş döneminde olması ve uygun yatırımları henüz belirlememesi nedeniyle birden çok yatırımı elde etmek için yatırım planını henüz yapmadığı,

(b) Elden çıkardığı yatırımların yerine henüz başka yatırımlar yapmadığı,

(c) Bireysel yatırımcılar tarafından elde edilemeyen tek bir yatırıma (örneğin, gerekli en düşük yatırım tutarının bireysel bir yatırımcı için çok yüksek olması) yatırım yapmak amacıyla yatırımcıların fonlarını bir araya getirmek için kurulduğu veya

(d) Tasfiye sürecinde olduğu

durumlarda yalnızca tek bir yatırımı elinde tutabilir.

Birden fazla yatırımcı

B85Q Genellikle yatırım işletmesinin, bireysel olarak erişemeyebilecekleri yatırım fırsatlarına ve yatırım yönetimi hizmetlerine ulaşmak için fonlarını bir araya getiren birçok yatırımcısı bulunur. Birçok yatırımcıya sahip olunması, işletmenin veya işletmenin yer aldığı grubun diğer üyelerinin sermaye kazancı veya yatırım geliri dışında faydaları elde etme ihtimalini azaltır (bakınız: B85I paragrafı).

B85R Diğer taraftan, yatırım işletmesi geniş bir yatırımcı grubunun çıkarlarını temsil eden veya katkı sağlayan tek bir yatırımcı için veya bu yatırımcı tarafından kurulabilir (örneğin, emeklilik fonu veya devlet yatırım fonu).

B85S İşletmenin geçici olarak tek bir yatırımcıya sahip olduğu zamanlar olabilir. Örneğin, yatırım işletmesinin;

(a) Henüz tamamlanmayan ve aktif olarak uygun yatırımcıları belirlediği ilk halka arz sürecinde olduğu,

(b) İtfa edilmiş ortaklık paylarının yerine uygun yatırımcıları henüz belirlemediği veya

(c) Tasfiye sürecinde olduğu

durumlarda tek bir yatırımcısı bulunabilir.

İlişkili olmayan yatırımcılar

B85T Genellikle, yatırım işletmesinin kendisinin veya içerisinde yer aldığı grubun diğer üyelerinin ilişkili tarafı olmayan (TMS 24'te tanımlandığı üzere) birçok yatırımcısı vardır. İlişkili olmayan birçok yatırımcıya sahip olunması, işletmenin veya işletmenin yer aldığı grubun diğer üyelerinin sermaye kazancı veya yatırım geliri dışında faydaları elde etme ihtimalini azaltır (bakınız: B85I paragrafı).

B85U Bununla birlikte, bir işletmenin yatırımcıları işletme ile ilişkili olsalar dahi bu işletme yatırım işletmesi olarak nitelendirilebilir. Örneğin, yatırım işletmesi çalışanlarından oluşan bir grup için veya ilişkili taraf olan diğer yatırımcısı (yatırımcıları) için işletmenin esas yatırım fonu tarafından yatırımları tam olarak yansıtan ayrı bir "paralel" fon kurulabilir. Söz konusu "paralel" fonun tüm yatırımcıları ilişkili taraf olsa dahi bu fon yatırım işletmesi olarak nitelendirilebilir.

Ortaklık payları

B85V Yatırım işletmesi, zorunlu olmamakla birlikte, genellikle ayrı bir tüzel kişiliktir. Ortaklık payları, genellikle yatırım işletmesinin net varlıklarının nispi bir payını yansıtan özkaynak veya benzer paylar (katılım payları) şeklindedir. Bununla birlikte, yatırımcı sınıflarından bazılarının yalnızca belirli bir yatırımda veya yatırım gruplarında hakka sahip olduğu ya da net varlıklarda farklı oranlarda pay sahibi olduğu farklı yatırımcı sınıflarının bulunması, işletmenin yatırım işletmesi olmasını engellemez.

B85W Ayrıca, diğer TFRS'ler uyarınca, özkaynak tanımını karşılamayan borç şeklinde önemli ortaklık paylarına sahip olan işletme, borç sahiplerinin işletmenin net varlıklarının gerçeğe uygun değerindeki değişimden kaynaklanan değişken getirilere maruz kalması koşuluyla, yatırım işletmesi olarak nitelendirilebilir."

(f) B99 paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan başlık ve B100-B101 paragrafları eklenmiştir.

“Yatırım işletmesinin niteliğindeki bir değişikliğin muhasebeleştirilmesi

B100 İşletme, yatırım işletmesi olmaktan çıktığında, önceden 31 inci paragraf uyarınca gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçtüğü bağlı ortaklığına TFRS 3’ü uygular. Niteliğinin değişme tarihi edinim tarihi olarak varsayılır. Bağlı ortaklığın varsayılan edinim tarihindeki gerçeğe uygun değerinin, varsayılan edinimden doğan şerefiyenin veya pazarlıklı satın alma kazancının ölçümünde transfer edilen bedeli yansıttığı kabul edilir.

B101 Bir yatırım işletmesi haline gelmesi durumunda, işletme 32 nci paragraf uyarınca konsolide etmeye devam edeceği bağlı ortaklıkları dışındaki bağlı ortaklıklarını konsolide etmeye niteliğinin değiştiği tarihte son verir. Yatırım işletmesi, bağlı ortaklıkları üzerindeki kontrolünü bu tarihte kaybetmiş gibi, konsolide etmeyi sonlandırdığı bağlı ortaklıklarına 25 ve 26 ncı paragraf hükümlerini uygular.”

(g) C1A paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan C1B paragrafı eklenmiştir.

“C1B Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 2, 4, C2A, C6A paragrafları ile Ek A değiştirilmiş ve 27-33, B85A–B85W, B100–B101 ve C3A–C3F paragrafları eklenmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri’ne ilişkin tüm bu değişiklikler birlikte uygulanır.”

(ğ) C2A paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“C2A TMS 8’in 28 inci paragrafındaki hükümlere bağlı kalınmaksızın, bu TFRS’yi ilk kez uyguladığında ve daha sonra bu TFRS’ye ilişkin Yatırım İşletmeleri değişikliklerini ilk kez uyguladığında, işletmenin TMS 8’in 28(f) paragrafı uyarınca istenen sayısal bilgiyi yalnızca bu TFRS’nin ilk uygulanma tarihinin hemen öncesindeki hesap dönemi (“hemen önceki hesap dönemi”) için sunması yeterlidir. İşletme, zorunlu olmamakla birlikte, söz konusu bilgiyi cari dönem için veya daha önceki karşılaştırmalı dönemler için de sunabilir.”

(h) C3 paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan C3A-C3F paragrafları eklenmiştir.

“C3A İşletme ilk uygulama tarihinde, bu tarihte mevcut olan durum ve koşulları esas alarak yatırım işletmesi olup olmadığını değerlendirir. İşletme ilk uygulama tarihinde yatırım işletmesi olduğuna karar verdiği takdirde, C5-C5A paragrafları yerine C3B-C3F paragraflarında yer alan hükümleri uygular.

C3B 32 nci paragraf uyarınca konsolide edilen bağlı ortaklıklar hariç olmak üzere (bu bağlı ortaklıklara C3 ve C6 paragraflarından ya da C4-C4C paragraflarından uygun olanı uygulanır), bu TFRS hükümleri daha evvelden de yürürlükteymiş gibi, işletme her bir bağlı ortaklığındaki yatırımını gerçeğe uygun değer farkını kâr veya zarara yansıtarak ölçer. Yatırım işletmesi,

(a) Bağlı ortaklığın önceki defter değeri ile

(b) Bağlı ortaklığındaki yatırımının gerçeğe uygun değeri arasındaki farkla ilgili olarak ilk uygulama tarihinin hemen öncesindeki yıllık hesap dönemini ve hemen önceki hesap döneminin başındaki özkaynak tutarını geriye dönük olarak düzeltir.

Daha önce diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen gerçeğe uygun değer düzeltmelerinin birikimli tutarı ilk uygulama tarihinin hemen öncesindeki yıllık hesap döneminin başındaki dağıtılmamış kârlara aktarılır.

C3C TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü Standardının uygulandığı tarihten önce, yatırımcılara veya yönetime daha evvel raporlanan gerçeğe uygun değer tutarlarının değerlendirilme tarihinde yatırımın karşılıklı pazarlık ortamında bilgili ve istekli taraflar arasında el değiştirilebildiği tutarları yansıtması durumunda, yatırım işletmesi bu tutarları kullanır.

C3D Bağlı ortaklıktaki yatırımın C3B-C3C paragraflarına göre ölçümünün uygulanabilir olmadığı durumda (TMS 8’de tanımlandığı üzere), yatırımcı işletme bu TFRS hükümlerini, C3B-C3C paragraflarının uygulanmasının mümkün olduğu en erken dönemin başında uygular. Söz konusu en erken dönem cari dönem de olabilir. Yatırımcı, bu paragrafın uygulanabilir olduğu en erken dönemin başı cari dönem olmadığı sürece, ilk uygulama tarihinden hemen önceki hesap dönemini geriye dönük olarak düzeltir. Bu paragrafın uygulanabilir olduğu en erken dönemin başı cari dönem ise, özkaynaktaki düzeltme cari dönemin başında yapılır.

C3E Bu TFRS’nin ilk kez uygulandığı tarihten önce, yatırım işletmesinin bir bağlı ortaklığındaki yatırımını elden çıkarması veya yatırımının kontrolünü kaybetmesi durumunda, bu bağlı ortaklığına ilişkin olarak yaptığı muhasebeleştirilmelerde düzeltme yapması gerekli değildir.

C3F İşletmenin Yatırım İşletmeleri değişikliklerini TFRS 10’u ilk kez uyguladığı dönemden sonraki bir dönemde uygulaması durumunda, C3A-C3E paragraflarında “ilk uygulama tarihi”ne yapılan atıflar, “Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliklerinin ilk kez uygulandığı yıllık hesap döneminin başı” olarak dikkate alınır.”

(i) C6A paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“C6A C3B-C5A paragraflarındaki ilk uygulama tarihinden hemen önceki hesap dönemine (“hemen önceki hesap dönemi”) yapılan atıflarla bağlı kalınmaksızın, işletme zorunlu olmamakla birlikte, daha önceki dönemler için de düzeltilmiş karşılaştırmalı bilgi sunabilir. İşletmenin daha önceki herhangi bir dönem için düzeltilmiş karşılaştırmalı bilgi sunması durumunda, C3B-C5A paragraflarında “hemen önceki hesap dönemi”ne yapılan tüm atıflar, “sunulan en erken düzeltilmiş karşılaştırmalı dönem” olarak dikkate alınır.”

MADDE 2 – 3/5/2009 tarihli ve 27217 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulamasına İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 1) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 146)’in ekinde yer alan “TFRS 1 Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması” Standardının;

(a) 39S paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 39T paragrafı eklenmiştir.

“39T. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle D16 ve D17 paragrafları ile Ek C değiştirilmiş ve başlık ile E6-E7 paragrafları eklenmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri’ne ilişkin tüm bu değişiklikler birlikte uygulanır.”

(b) C Ekinin giriş cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Ek, bu TFRS’nin ayrılmaz bir parçasıdır. Aşağıda yer alan hükümler, TFRS’lere geçiş tarihinden önce muhasebeleştirilen işletme birleşmeleri için geçerlidir. Bu Ek, yalnızca TFRS 3 İşletme Birleşmeleri Standardı kapsamına giren işletme birleşmeleri için uygulanır.”

(c) D16 paragrafının a bendi değiştirilmiş ve D17 paragrafının sonuna gelmek üzere aşağıdaki şekilde cümle eklenmiştir.

“D16. (a) Konsolidasyon işlemleri ve ana ortaklığın bağlı ortaklığı edindiği işletme birleşmesinin etkileri açısından hiçbir düzeltme yapılmadığı durumda, ana ortaklığın TFRS'lere geçiş tarihine bağlı olarak konsolide finansal tablolarında yer alacak olan defter değerleri (bu seçim TFRS 10'da tanımlanan yatırım işletmelerinin gerçeğe uygun değer farkını kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmesi zorunlu olan bağlı ortaklıkları için geçerli değildir) veya

D17 Bu hükme bağlı olmaksızın, yatırım işletmesi olmayan bir ana ortaklık tarafından, yatırım işletmesi olan bağlı ortaklıklar tarafından konsolidasyona ilişkin olarak uygulanan istisna kullanılmaz.”

(d) E5 paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan başlık ile E6 ve E7 paragrafları eklenmiştir.

“Yatırım işletmeleri

E6. TFRS'leri ilk kez uygulayan bir ana ortaklık, TFRS 10'da belirtildiği üzere TFRS'lere geçiş tarihinde mevcut olan durum ve koşulları esas alarak yatırım işletmesi olup olmadığını değerlendirir.

E7. TFRS'leri ilk kez uygulayan yatırım işletmesinin, ilk TFRS finansal tablolarının 31 Aralık 2014 tarihinde veya öncesinde başlayan yıllık raporlama dönemlerine ilişkin olması durumunda, TFRS 10'da belirtildiği üzere yatırım işletmesi TFRS 10'un C3C-C3D paragraflarındaki ve TMS 27'nin 18C-18G paragraflarındaki geçiş hükümlerini uygulayabilir. Bu paragraflarda ilk uygulama tarihinden hemen önceki hesap dönemine yapılan atıflar, sunulan en erken yıllık dönem olarak dikkate alınır. Sonuç olarak, bu paragraflarda yer alan atıflar TFRS'lere geçiş tarihi olarak dikkate alınır.”

MADDE 3 – 13/8/2008 tarihli ve 26966 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşletme Birleşmelerine Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 3) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 67)'in Ek'inde yer alan “TFRS 3 İşletme Birleşmeleri” Standardının;

(a) 2 nci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 2A paragrafı eklenmiştir.

“2A. Bu Standardın hükümleri TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar Standardında tanımlanan yatırım işletmesi tarafından, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmesi zorunlu olan bağlı ortaklıktaki yatırımın edinilmesine uygulanmaz.”

(b) 7 nci paragrafın ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“7. Edinen işletmenin (diğer işletmenin, başka bir ifadeyle edinilen işletmenin kontrolünü ele geçiren işletmenin) belirlenmesinde, TFRS 10'da yer alan hükümler kullanılır.”

(c) 64F paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 64G paragrafı eklenmiştir.

“64G. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27'ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 7 nci paragraf değiştirilmiş ve 2A paragrafı eklenmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri'ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.”

MADDE 4 – 30/1/2007 tarihli ve 26419 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Finansal Araçlar: Açıklamalara ilişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 7) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 42)'in Ek'inde yer alan “TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar” Standardının;

(a) 3 üncü paragrafın (a) bendinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Diğer taraftan, bazı durumlarda TFRS 10, TMS 27 veya TMS 28 bağlı ortaklıktaki, iştirakteki ya da iş ortaklığındaki payların TFRS 9’a göre muhasebeleştirilmesini zorunlu tutmakta veya buna izin vermektedir. Söz konusu durumlarda, işletmeler bu TFRS’de yer alan hükümleri uygularlar.”

(b) 44W paragrafindan sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 44X paragrafı eklenmiştir.

“44X. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 3 üncü paragraf değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri’ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.”

MADDE 5 – 18/1/2005 tarihli ve 25704 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nakit Akış Tablolarına İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 7) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 4)’in Ek’inde yer alan “TMS 7 Nakit Akış Tabloları” Standardının;

(a) 40 ncı paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 40A paragrafı eklenmiştir.

“40A. TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar Standardında tanımlanan yatırım işletmesi tarafından gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmesi zorunlu olan bağlı ortaklıktaki yatırımlar için 40(c) ve 40(d) paragraflarının uygulanması gerekli değildir.”

(b) 42A ve 42B paragrafları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“42A. Bir bağlı ortaklık TFRS 10’da tanımlanan yatırım işletmesi tarafından elde tutulmadığı ve bu bağlı ortaklığın gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçümü zorunlu olmadığı sürece, kontrolün kaybedilmesi şeklinde sonuçlanmayan bağlı ortaklığın sahiplik paylarındaki değişiklikten kaynaklanan nakit akışları finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları olarak sınıflandırılır.

42B. Bir bağlı ortaklık yatırım işletmesi tarafından elde tutulmadığı ve bu bağlı ortaklığın gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçümü zorunlu olmadığı sürece, ana ortaklığın sahiplik paylarında, bağlı ortaklık üzerindeki kontrolün kaybına neden olmayacak şekilde meydana gelen değişiklikler, örneğin kontrolün kazanılmasından sonra ana ortaklığın bağlı ortaklığının özkaynağa dayalı finansal araçlarını satması veya alması özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir (bakınız: TFRS 10). Bu doğrultuda, oluşan nakit akışları, 17 nci paragrafta tanımlanan ortaklarla yapılan diğer işlemlerde olduğu gibi aynı şekilde sınıflandırılır.”

(c) 57 nci paragraftan sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 58 inci paragraf eklenmiştir.

“58. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 42A ve 42B paragrafları değiştirilmiş ve 40A paragrafı eklenmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri’ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.”

MADDE 6 – 28/3/2006 tarihli ve 26122 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gelir Vergilerine İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 12) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 31)’in Ek’inde yer alan “TMS 12 Gelir Vergileri” Standardının;

(a) 58 inci paragrafının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“58. (b) İşletme birleşmelerinde (TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar Standardında belirtildiği üzere, yatırım işletmesi tarafından gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmesi zorunlu olan bağlı ortaklıktaki yatırımın edinilmesi hariç olmak üzere) (bakınız: 66-68 inci paragraflar).”

(b) 68C paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“68C. Paragraf 68A da açıklandığı üzere, vergisel açıdan gider yazılacak tutar (veya paragraf 68B uyarınca veya ileride gider yazılacak tahmini tutar) bununla ilgili birikmiş maaş ve ücret giderlerinden farklı olabilir. Standardın 58 inci paragrafı uyarınca dönem vergisi ve ertelenmiş vergi, verginin (a) aynı veya farklı bir dönemde kâr ya da zarar dışında muhasebeleştirilmiş bir işlem veya olaydan kaynaklanması veya (b) bir işletme birleşmesinden (yatırım işletmesi tarafından gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmesi zorunlu olan bağlı ortaklıktaki yatırımın edinilmesi hariç olmak üzere) kaynaklanması halleri dışında gelir veya gider olarak o dönemin kâr veya zararına dahil edilmelidir. Eğer vergiden indirilecek tutar (veya ileride gider yazılacak tahmini tutar) bununla ilgili birikmiş maaş ve ücret giderlerinden fazla ise bu durum vergisel gider indiriminin sadece çalışma karşılığı hizmet bedellerini değil özkaynak kalemini de içerdiğini gösterir. Bu durumda söz konusu dönem vergisi ve ertelenmiş vergi toplamını aşan kısmın doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilmesi gerekir.”

(c) 98B paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 98C paragrafı eklenmiştir.

“98C. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 58 ve 68C paragrafları değiştirilmiş ve 98C paragrafı eklenmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri’ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.”

MADDE 7 – 31/12/2009 tarihli ve 27449 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İlişkili Taraf Açıklamalarına İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 24) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 167)’in Ek’inde yer alan “TMS 24 İlişkili Taraf Açıklamaları” Standardının;

(a) 4 üncü paragrafının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Grup içi ilişkili taraf işlemleri ve mevcut bakiyeler, yatırım işletmesi ile yatırım işletmesinin gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen bağlı ortaklığı arasındakiler hariç olmak üzere, ilgili grubun konsolide finansal tablolarının hazırlanması sırasında elimine edilir.”

(b) 9 uncu paragrafının “devletle ilişkili işletme” tanımından sonra gelen fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

““Kontrol” ve “yatırım işletmesi”; “ortak kontrol” ve “önemli etki” terimleri sırasıyla TFRS 10, “TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar” ve “TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar”da tanımlanmış olup bu Standartta söz konusu TFRS’lerde belirtilen anlamları ile kullanılmıştır.”

(c) 28A paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 28B paragrafı eklenmiştir.

“28B. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 4 ve 9 uncu paragrafları değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken

uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri'ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.”

MADDE 8 – 28/10/2006 tarihli ve 26330 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Finansal Araçlar: Sunuma İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 32) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 40)’in ekinde yer alan “TMS 32 Finansal Araçlar: Sunum” Standardının;

(a) 4 üncü paragrafının (a) bendinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Diğer taraftan, bazı durumlarda TFRS 10, TMS 27 veya TMS 28 bağlı ortaklıktaki, iştirakteki ya da iş ortaklığındaki payların TFRS 9’a göre muhasebeleştirilmesini zorunlu tutmakta veya buna izin vermektedir.”

(b) 97M paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 97N paragrafi eklenmiştir.

“97N. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 4 üncü paragrafi değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri’ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.”

MADDE 9 – 2/2/2006 tarihli ve 26068 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ara Dönem Finansal Raporlamaya İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 34) Hakkında Tebliğ’in ekinde yer alan TMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama Standardının;

(a) 16A paragrafının (j) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki şekilde (k) bendi eklenmiştir.

“(k) TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar Standardında tanımlanan şekilde yatırım işletmesi haline gelen veya yatırım işletmesi olmaktan çıkan işletmeler için TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar Standardının 9B paragrafındaki açıklamalar.”

(b) 53 üncü paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 54 üncü paragraf eklenmiştir.

“54. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 16A paragrafi değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri’ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.”

MADDE 10 – 3/11/2006 tarihli ve 26335 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçmeye İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 39) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 41)’in ekinde yer alan “TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme” Standardının;

(a) 2 nci paragrafının (a) bendinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Diğer taraftan, bazı durumlarda TFRS 10, TMS 27 veya TMS 28 bağlı ortaklıktaki, iştirakteki ya da iş ortaklığındaki payların bu Standardın hükümlerinden bazılarına veya tamamına göre muhasebeleştirilmesini zorunlu tutmakta veya buna izin vermektedir.”

(b) 2 nci paragrafının (g) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Edinilenin alımına veya satımına ilişkin olarak, edinen ve satıcı pay sahibi arasında yapılan ve gelecekteki bir tarihte TFRS 3 İşletme Birleşmeleri Standardı kapsamında işletme birleşmesine yol açacak olan forward sözleşmeleri.”

(c) 80 inci paragrafının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Finansal riskten korunma muhasebesi, TFRS 10’da tanımlanan yatırım işletmesinin kendisi ile gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen bağlı ortaklığı arasındaki işlemler hariç olmak üzere, grubun konsolide finansal tablolarında uygulanmaz; sadece aynı grup içindeki işletmelerin ayrı ve bireysel finansal tablolarında, söz konusu işletmeler arasında gerçekleştirilen işlemler için uygulanır.”

(ç) 103Q paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 103R paragrafı eklenmiştir.

“103R. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 2 ve 80 inci paragraflar değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri’ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.”

MADDE 11 – 28/10/2011 tarihli ve 28098 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalarla İlgili Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 12) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 218)’in Ek’inde yer alan “TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar” Standardının;

(a) 2 nci paragrafının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(a) Aşağıdaki hususları tespit ederken yaptığı önemli değerlendirmeler ve varsayımlar;

(i) Diğer işletmedeki ya da anlaşmadaki payının niteliği,

(ii) Payının bulunduğu müşterek anlaşmanın türü (7-9 uncu paragraflar),

(iii) Uygulanabilir olması durumunda, yatırım işletmesi tanımını karşılayıp karşılamadığı (9A paragrafı) ve”

(b) 9 uncu paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan başlık ile 9A ve 9B paragrafları eklenmiştir.

“Yatırım işletmesinin niteliği

9A. Ana ortaklık TFRS 10’un 27 nci paragrafı uyarınca yatırım işletmesi olduğunu belirlediğinde, yatırım işletmesi olduğunu belirlerken yaptığı önemli değerlendirmeler ve varsayımlara ilişkin bilgileri açıklar. Yatırım işletmesi, yatırım işletmesinin belirgin özelliklerinden birine veya daha fazlasına sahip olmamasına rağmen (bakınız: TFRS 10’un 28 inci paragrafı), yatırım işletmesi olduğu sonucuna varmasının nedenlerini açıklar.

9B. İşletme yatırım işletmesi haline geldiğinde veya yatırım işletmesi olmaktan çıktığında, yatırım işletmesi niteliğindeki değişikliği ve bu değişikliğin nedenlerini açıklar. Ayrıca, yatırım işletmesi haline gelen işletme, nitelik değişikliğinin sunulan döneme ait finansal tablolar üzerindeki etkisini açıklar. Bu açıklama aşağıdakileri içerir;

(a) Nitelik değişikliği tarihi itibarıyla konsolide edilmesine son verilen bağlı ortaklıkların gerçeğe uygun değerleri toplamı,

(b) TFRS 10’un B101 paragrafına göre hesaplanan varsa toplam kazanç ya da kayıplar ve

(c) Kazanç ya da kayıpların muhasebeleştirildiği (ayrı olarak sunulmaması durumunda) kâr veya zarar kalemi (kalemleri).”

(c) 19 uncu paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan başlık ile 19A-19G paragrafları eklenmiştir.

“Konsolidasyona tabi olmayan bağlı ortaklıklardaki paylar (yatırım işletmeleri)

19A. TFRS 10 uyarınca, konsolidasyon istisnası uygulaması ve bunun yerine bağlı ortaklığındaki yatırımını gerçeğe uygun değer farkını kâr veya zarara yansıtarak muhasebeleştirilmesi zorunlu olan yatırım işletmesi bu hususu açıklar.

19B. Yatırım işletmesi konsolidasyona tabi olmayan her bir bağlı ortaklık için aşağıdakileri açıklar;

(a) Bağlı ortaklığın adı,

(b) Bağlı ortaklığın faaliyetinin sürdürüldüğü ana yer (ve faaliyetin sürdürüldüğü ana yerden farklı olması durumunda şirket olarak oluştuğu ülke) ve

(c) Yatırım işletmesinin elinde bulundurduğu sahiplik oranı ve sahiplik oranından farklı olması durumunda oy hakkı oranı.

19C. Yatırım işletmesinin, başka bir yatırım işletmesinin ana işletmesi olması durumunda, ana işletmenin, yatırım işletmesi olan bağlı ortaklığı tarafından kontrol edilen yatırımlara ilişkin olarak 19B(a)-(c) paragrafındaki açıklamaları da sunması gerekir. Bu açıklamalar, bağlı ortaklığın (veya bağlı ortaklıkların) yukarıdaki bilgiyi içeren finansal tablolarının ana işletmenin finansal tablolarına eklenmesiyle sunulabilir.

19D. Yatırım işletmesi aşağıdaki hususları açıklar;

(a) Konsolide edilmemiş bağlı ortaklığın, nakit temettü şeklinde veya konsolidasyona tabi olmayan bağlı ortaklığa verilen kredi veya avansların geri ödemesi şeklinde yatırım işletmesine fon transferi yapma yeteneği üzerindeki önemli kısıtlamaların (örneğin borçlanma anlaşmalarından, mevzuat hükümlerinden veya sözleşmeye dayalı anlaşmalardan kaynaklanan) niteliği ile kapsamı ve

(b) Bağlı ortaklığın finansal destek elde etmesine yardımcı olmak için sağlanan taahhütler ya da niyetler de dahil olmak üzere, konsolidasyona tabi olmayan bağlı ortaklığa finansal olarak veya diğer şekillerde destek sağlamaya ilişkin mevcut taahhütler ya da niyetler.

19E. Raporlama döneminde, yatırım işletmesinin veya herhangi bir bağlı ortaklığının, sözleşmeden kaynaklanan bir yükümlülüğü bulunmadan, konsolidasyona tabi olmayan bağlı ortaklığa finansal olarak veya başka bir şekilde destek sağlaması (örneğin, bağlı ortaklığın varlıklarını veya ihraç ettiği araçları satın alma ya da bağlı ortaklığa finansal destek elde etmesi için yardımcı olma) durumunda, işletme aşağıdaki hususları açıklar;

(a) Konsolide edilmeyen her bir bağlı ortaklığa sağlanan desteğin şekli ile tutarı ve

(b) Destek sağlamanın nedenleri.

19F. Yatırım işletmesi kendisini veya konsolidasyona tabi olmayan bağlı ortaklıklarını; raporlayan işletmeyi zarara maruz bırakabilecek olaylar ve durumlar da dahil olmak üzere, konsolidasyona tabi olmayan, kontrol edilen, yapılandırılmış bir işletmeye finansal destek sağlamasını gerektirebilecek sözleşmeye dayalı anlaşmaların şartlarını açıklar (örneğin, likidite anlaşmaları veya yapılandırılmış işletmenin varlıklarını satın alma veya işletmeye mali destek sağlamaya ilişkin kredi derecelendirme değerlendirmeleri).

19G. Raporlama döneminde, yatırım işletmesinin veya herhangi bir bağlı ortaklığının, sözleşmeden kaynaklanan bir yükümlülüğü bulunmadan, konsolidasyona tabi olmayan, yatırım işletmesinin kontrol etmediği yapılandırılmış bir işletmeye finansal olarak veya başka bir şekilde destek sağlaması (örneğin, bağlı ortaklığın varlıklarını veya ihraç ettiği araçları satın alma veya finansal destek elde etmesi için bağlı ortaklığa yardımcı

olma) ve söz konusu destek koşulunun yatırım işletmesinin yapılandırılmış işletmeyi kontrol etmesi sonucunu ortaya çıkarması durumunda, işletme söz konusu desteği sağlama kararına ulaşılması ile ilgili etkenleri açıklar.”

(d) 21 inci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 21A paragrafı eklenmiştir.

“21A. Yatırım işletmesinin 21(b)-21(c) paragrafları uyarınca zorunlu olan açıklamaları sunması gerekli değildir.”

(e) 25 inci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 25A paragrafı eklenmiştir.

“25A. Yatırım işletmesi kontrol ettiği ve 19A-19G paragrafları uyarınca yapılması gerekli açıklamaları sunduğu, konsolidasyona tabi olmayan, yapılandırılmış bir işletme için 24 üncü paragraf uyarınca gerekli olan açıklamaları sunmak zorunda değildir.”

(f) A Ekinde yer alan “• grup” ibaresinden sonra gelmek üzere “• yatırım işletmesi” ibaresi eklenmiştir.

(g) C1A paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan C1B paragrafı eklenmiştir.

“C1B. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27’ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 2 nci paragraf ile Ek A değiştirilmiş ve 9A–9B, 19A–19G, 21A ve 25A paragrafları eklenmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri’ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.”

MADDE 12 – 28/10/2011 tarihli ve 28098 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bireysel Finansal Tablolara İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 27) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 214)’in Ek’inde yer alan “TMS 27 Bireysel Finansal Tablolar” Standardının;

(a) 5 inci paragrafında yer alan “• grup” ibaresinden sonra gelmek üzere “• yatırım işletmesi” ibaresi eklenmiştir.

(b) 6 ncı paragrafında yer alan “8 inci Paragrafta” ibaresi “8-8A paragraflarında” olarak değiştirilmiştir.

(c) 8 inci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 8A paragrafı eklenmiştir.

“8A. Sunulan cari dönem ve tüm karşılaştırmalı dönemler boyunca tüm bağlı ortaklıkları için TFRS 10’un 31 inci paragrafı uyarınca konsolidasyon istisnasını uygulayan yatırım işletmesi finansal tabloları olarak sadece bireysel finansal tabloları sunar.”

(d) 11 inci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 11A ve 11B paragrafları eklenmiştir.

“11A. Ana ortaklığın bağlı ortaklığındaki yatırımını TFRS 10’un 31 inci paragrafı uyarınca TFRS 9’a göre gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçmesinin gerekli olduğu durumda, bağlı ortaklığındaki yatırımını bireysel finansal tablolarında da aynı şekilde muhasebeleştirir.

11B. Ana ortaklığın yatırım işletmesi olmaktan çıkması veya yatırım işletmesi haline gelmesi durumunda, bu değişikliği nitelik değişikliğinin gerçekleştiği tarihten itibaren aşağıdaki şekilde muhasebeleştirir:

(a) İşletme yatırım işletmesi olmaktan çıktığında, 10 uncu paragraf uyarınca;

(i) Bağı ortaklığındaki yatırımı maliyet değeri üzerinden muhasebeleştirir. Bağı ortaklığın nitelik değişikliği tarihindeki gerçeğe uygun değeri, o tarihteki tahmini maliyet olarak kullanılır ya da

(ii) Bağı ortaklığındaki yatırımı TFRS 9'a göre muhasebeleştirmeye devam eder.

(b) İşletme yatırım işletmesi haline geldiğinde, bağı ortaklığındaki yatırımı TFRS 9 uyarınca gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtarak ölçer. Bağı ortaklığın önceki defter değeri ile yatırımcının nitelik değiştirdiği tarihteki gerçeğe uygun değeri arasındaki fark kazanç ya da kayıp olarak kâr veya zararda muhasebeleştirilir. Söz konusu bağı ortaklıklara ilişkin olarak daha evvelden diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen gerçeğe uygun değer düzeltmelerinin birikimli tutarı, yatırım işletmesinin bu bağı ortaklıkları niteliklerinin değişikliği tarihte elden çıkarılmış gibi değerlendirilir.”

(e) 16 ncı paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 16A paragrafı eklenmiştir.

“16A. Ana ortaklık olan bir yatırım işletmesi (16 ncı paragraf kapsamına giren ana ortaklık hariç olmak üzere), 8A paragrafı uyarınca finansal tabloları olarak yalnızca bireysel finansal tablolar hazırlaması durumunda, bu hususu açıklar. Yatırım işletmesi ayrıca TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar Standardı uyarınca yatırım işletmelerine ilişkin gerekli olan açıklamaları sunar.”

(f) 17 nci paragrafının birinci cümlesinde geçen “16 ncı Paragrafta” ibaresi “16-16A paragraflarında” olarak değiştirilmiştir.

(g) 18 inci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıda yer alan 18A-18I paragrafları eklenmiştir.

“18A. Yatırım İşletmeleri (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27'ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 5, 6, 17 ve 18 inci paragraflar değiştirilmiş ve 8A, 11A-11B, 16A ve 18B-18I paragrafları eklenmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve Yatırım İşletmeleri'ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.

18B. Yatırım İşletmeleri değişikliğinin ilk uygulandığı tarihte (bu TFRS'nin amaçları bakımından söz konusu değişikliklerin ilk kez uygulandığı yıllık raporlama döneminin başı), ana ortaklığın yatırım işletmesi olduğuna karar vermesi durumunda, bağı ortaklığındaki yatırımı için 18C-18I paragraflarını uygular.

18C. Bağı ortaklığındaki yatırımı önceden maliyet değeriyle ölçen yatırım işletmesi, bunun yerine söz konusu yatırımı bu TFRS hükümleri daha evvelden de yürürlükteymiş gibi ilk uygulama tarihinde gerçeğe uygun değer farkını kâr veya zarara yansıtarak ölçer. Yatırım işletmesi, ilk uygulama tarihinin hemen öncesindeki hesap dönemini geriye dönük olarak düzeltir ve

(a) Yatırımın önceki defter değeri ile

(b) Yatırımcının bağı ortaklıktaki yatırımının gerçeğe uygun değeri arasındaki fark tutarı kadar hemen önceki hesap döneminin başındaki dağıtılmamış kârları düzeltir.

18D. İlk uygulama tarihinde, bağı ortaklığındaki yatırımı gerçeğe uygun değer farkını diğer kapsamlı gelire yansıtarak ölçen yatırım işletmesi, söz konusu yatırımı gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçmeye devam eder. Daha önce diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen gerçeğe uygun değer düzeltmelerinin birikimli tutarı ilk uygulama tarihinin hemen öncesindeki hesap döneminin başındaki dağıtılmamış kârlara aktarılır.

18E. İlk uygulama tarihinde, önceden 10 uncu paragrafta izin verildiği üzere TFRS 9'a göre gerçeğe uygun değer farkını kâr veya zarara yansıtarak ölçmeyi tercih ettiği bağı ortaklığındaki payına ilişkin olarak yatırım işletmesi önceki muhasebeleştirmelerinde herhangi bir düzeltme yapmaz.

18F. TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü Standardının uygulandığı tarihten önce, yatırımcılara veya yönetime daha evvel raporlanan gerçeğe uygun değer tutarlarının değerlendirilme tarihinde yatırımın karşılıklı pazarlık ortamında bilgili ve istekli taraflar arasında el değiştirilebildiği tutarları yansıtması durumunda, yatırım işletmesi bu tutarları kullanır.

18G. Bağlı ortaklıktaki yatırımın 18C-18F paragraflarına göre ölçümünün uygulanabilir olmadığı durumda (TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar Standardında tanımlandığı üzere), yatırımcı işletme bu TFRS hükümlerini, 18C-18F paragraflarının uygulanmasının mümkün olduğu en erken dönemin başında uygular. Söz konusu en erken dönem cari dönem de olabilir. Yatırımcı, bu paragrafın uygulanabilir olduğu en erken dönemin başı cari dönem olmadığı sürece, ilk uygulama tarihinden hemen önceki hesap dönemini geriye dönük olarak düzeltir. Bağlı ortaklığın gerçeğe uygun değer üzerinden ölçümünün yatırım işletmesi açısından uygulanabilir olduğu tarihin hemen önceki hesap döneminin başından önce olması durumunda, yatırımcı;

(a) Yatırımın önceki defter değeri ile

(b) Yatırımcının bağlı ortaklıktaki yatırımının gerçeğe uygun değeri

arasındaki farkla ilgili olarak hemen önceki hesap döneminin başındaki özkaynağını düzeltir.

Bu paragrafın uygulanabilir olduğu en erken dönemin başının cari dönem olması durumunda, özkaynağa ilişkin bu düzeltme cari dönemin başında yapılır.

18H. Bu TFRS'nin ilk kez uygulandığı tarihten önce, yatırım işletmesinin bir bağlı ortaklığındaki yatırımını elden çıkarması veya yatırımının kontrolünü kaybetmesi durumunda, bu bağlı ortaklığına ilişkin olarak daha evvelden yaptığı muhasebeleştirmelerde düzeltme yapması gerekli değildir.

18I. 18C–18G paragraflarındaki ilk uygulama tarihinden hemen önceki hesap dönemine (“hemen önceki hesap dönemi”) yapılan atıflarla bağlı kalınmaksızın, işletme zorunlu olmamakla birlikte, daha önceki dönemler için de düzeltilmiş karşılaştırmalı bilgi sunabilir. İşletmenin daha önceki herhangi bir dönem için düzeltilmiş karşılaştırmalı bilgi sunması durumunda, 18C–18G paragraflarında “hemen önceki hesap dönemi”ne yapılan tüm atıflar, “sunulan en erken düzeltilmiş karşılaştırmalı dönem” olarak dikkate alınır. Bir işletmenin önceki herhangi bir döneme ilişkin olarak düzeltilmemiş karşılaştırmalı bilgi sunması durumunda, işletme düzeltilmemiş bilgiyi açıkça tanımlayarak bu bilginin farklı bir esasa göre hazırlandığını belirtir ve bu esasları açıklar.”

MADDE 13 – Bu Tebliğ, 31/12/2013 tarihinden sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer. İsteyen işletmeler bu Tebliği 1/1/2014 tarihinden önce başlayan hesap dönemlerine ilişkin finansal tablolarında uygulayabilir. Bu durumda, anılan husus dipnotlarda açıklanır.

MADDE 14 – Bu Tebliğ hükümlerini Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı yürütür.

1 TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar Standardının C7 paragrafında; “İşletmelerin bu TFRS’yi uygulamaları, ancak henüz TFRS 9’u uygulamamaları durumunda, bu Standartta yer alan ve TFRS 9’a yapılan göndermeler, TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme’de yapılan bir gönderme olarak anlaşılmalıdır.” ifadesi yer almaktadır.